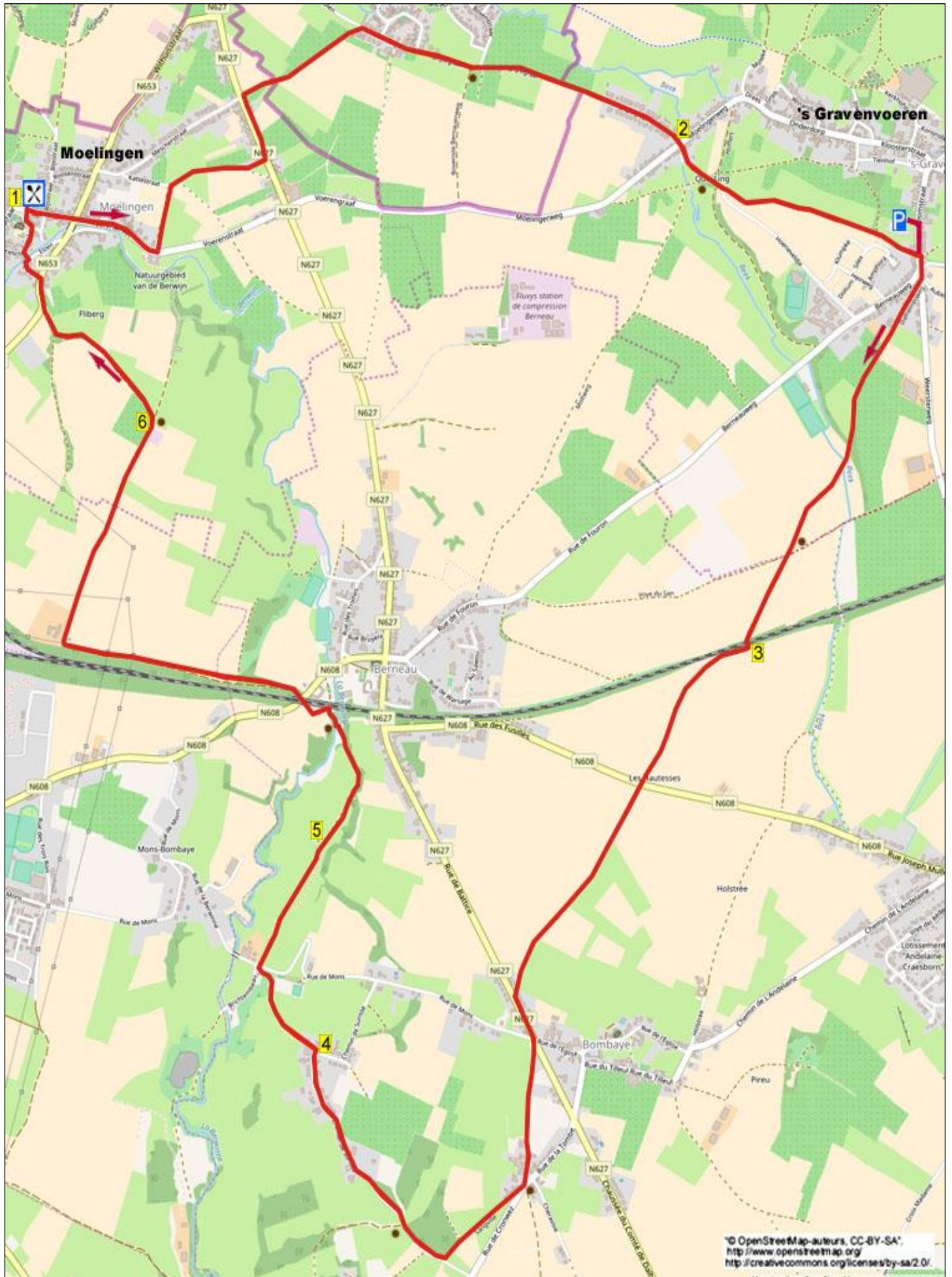

1103 MOELINGEN 14,3 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze heuvelachtige en grensoverschrijdende wandeling door de Voerstreek en het Land van Herve wandelt u eerst via o.a. graspaden en een veldweg naar het dorpje Mesch en via een rustige weg komt u in 's Gravenvoeren. Dan wandelt u door velden naar het Dalhemerkruis en klimt u omhoog naar het Franstalige dorpje Bombaye. Via een rustig weggetje komt u in de buurtschap Surisse en dan volgt een schitterend stuk door het dal van de Berwinne. U wandelt door weilanden met nauwe doorgangen en dan steekt u de Berwinne over. Bij een hoog spoorwegviaduct klimt u naar een mooi plateau en via veldwegen wandelt u terug naar Moelingen. U kunt de wandeling ook starten op de parkeerplaats Boomstraat 29 in s' Gravenvoeren en dan na 10km pauzeren bij Koffie & Brocante Onder de Poort waar een leuk terras is.

Gps afstand: 14300 m. Looptijd: 3.20 uur. Hoogteverschil: 85 m.

Startadres: Koffie & Brocante Onder de Poort, Dorpsstraat 28, Moelingen (B). Tel: 06-45608114. Geopend: zondag maandag en dinsdag van 10.00 tot 17.00 uur. Groepen op afspraak.

Start Parkeerplaats Boomstraat 29, 's Gravenvoeren.

Vanaf de parkeerplaats gaat u R omhoog. Na 100 m. gaat u aan de kruising bij kapel RD. Ga dan verder bij **** in 2.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1103 MOELINGEN 14,3 km

1. Met uw rug naar de poort gaat u L. Aan de 4-sprong gaat u RD. Steek bij stenen wegkruis (1768) en wandelknooppunt (wkp) 1 de doorgaande weg over en loop RD (Voerenstraat) met rechts het riviertje de Berwinne. (Hier aan de kruising hangt rechts aan de gevel van het voormalig gemeentehuis (nu appartementen) een gedenksteen ter herinnering aan het oorlogsgeweld op 4 aug. 1914). Na 350 m., meteen voorbij de grote villa/pension (Bie d'r Notaire/huisnr. 231), gaat u L (11) over de smalle asfaltweg, die een eindje verder een veldweg/graspad wordt. Aan de 3-sprong gaat u R (11). Vlak daarna aan de 3-sprong bij Mariakapel gaat u RD (wit-rood) over de veldweg/graspad. (U verlaat 11). Aan de voorrangsweg gaat u L over het fietspad. Na 250 m. gaat u aan de 4-sprong bij huisnr. 57 R (9) over de veldweg. **** (Na 150 m. passeert u rechts grenspaal no. 36). Aan de T-splitsing in Mesch bij speelveldje en wkp 9 gaat u R (10/Grijzegraaf). Aan de 3-sprong bij wkp 10 gaat u RD (11/Grijzegraaf). Negeer meteen daarna bij wkp 11 zijweg rechts en loop verder RD (17). (Via deze zijweg rechts kwamen op 12 sept. 1944 om 10.00 uur de eerste Amerikaanse bevrijders Nederland binnen. Hier bevindt zich de gedenksteen ter herinnering aan de bevrijding (WO II) op 12 sept. 1944. Mesch was de eerste plaats in Nederland die door de geallieerden bevrijd werd. Mesch is het meest zuidelijk gelegen kerkdorp van Nederland). Negeer meteen daarna bij het kunstwerk van Vera de Haas "twee hanen op stok" (voet)pad links.

(Als u hier L over het (voet)pad gaat en na 100 m., aan het einde van het pad, L gaat en dan meteen bij Mariabeeld L over het kerkhof loopt, dan komt u bij de Pancratus kerk, die behoort tot de oudste kerken van Nederland. Via de kapel heeft u mooi zicht op het interieur van dit oude kerkje).

Even verder aan de 3-sprong bij wegkruis gaat u RD (17). Negeer bij zitbank veldweg rechts omhoog. Vlak daarna aan de 3-sprong bij wegkruis gaat u bij verbodsbord RD (17) over de smalle asfaltweg. (Na circa 300 m. passeert u rechts iets hoger in de berm grenspaal no.32 (achterkant) met het jaartal 1843 en loopt u de Belgische plaats 's-Gravenvoeren binnen).

2. Steek bij wegkruis de voorrangsweg over en loop bij verbodsbord RD (17/Oude Linde) omhoog. Aan de 4-sprong bij wegkruis, picknickbank en de H. Jozef kapel gaat u RD (17). Meteen daarna aan de volgende 4-sprong bij wkp 17 gaat u RD (25). Na 10 m. gaat u schuin L (25) het mooie holle pad omhoog dat u circa 1 km RD volgt. Beneden aan de 3-sprong gaat u RD (25). Aan de doorgaande weg bij elektriciteitstoren gaat u R. **** Vlak daarna aan de kruising bij wkp 26 en de H. Anna kapel (1815) gaat u RD (27). Na 10 m. gaat u R (Dalhemerweg/27) de doodlopende klinkerweg omhoog. Voorbij het laatste huis (nr. 8) volgt u RD het pad langs de hoge afrastering. Aan het eind van de hoge afrastering loopt u RD (27) over het pad door de laagstamboomgaard. Het pad wordt een hol

dalend pad en beneden een graspad. (*Beneden ziet u rechts de tribune van voetbalclub S.K. Moelingen-Voeren*). **Het graspad wordt een stijgend hol pad. Aan de 4-sprong bij zitbank en veldkruis (Dalhemerkruis) gaat u RD (groene rechthoek) over de veldweg/pad richting spoorlijn.** (*Soms wordt het pad door de boer omgeploegd. Steek dan de akker schuin rechts over richting spoorwegviaduct*).

3. Loop vervolgens onder het spoorwegviaduct door en ga meteen na het viaduct R over de veldweg met rechts de spoorlijn. (*Dit is de Montzenlijn, de goederenverbinding tussen het Duitse Ruhrgebied en de Antwerpense haven, de "Belgische Betuwelijn". Op het gedeelte tussen Aken en Visé, dat in de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers werd aangelegd, ligt geen enkele gelijkvloerse kruising met wegen*). **Circa 50 m. vóór gaspaal no. W 67 buigt de veldweg links omhoog.** (*Boven heeft u rondom mooi uitzicht o.a. links op het Franstalige Warsage. U wandelt hier over het grondgebied van de provincie Luik/Liège*). **Steek voorzichtig de doorgaande weg Berneau - Henri Chapelle over en loop bij stenen wegkruis RD over de veldweg.** (*Voor u ziet u de kerktoren (14e/15e eeuw) van de Église Saint-Jean-Baptiste (Sint Jan de Doper kerk) in Bombaye*). **Aan de voorrangsweg gaat u L (groene rechthoek) omhoog en u loopt het dorpje Bombaye (Bombeek) binnen. Na 150 m. gaat u aan de kruising RD. Meteen daarna gaat u bij huisnr. 20 schuin R de grindweg omhoog. Aan de Y-splitsing voor de kapel, met aan de achterkant een muurkruis, genaamd Chapelle de la Sainte Croix (de la Tombe) gaat u R.** (*Rond 562 vonden hier op de vlakte van Tombe bloedige gevechten plaats tussen Siegbert, koning van Metz en Austrasië en de Avaren, een nomadisch Turks - Mongools volk. Siegbert drong de Avaren terug en liet op het graf van zijn krijgers een klein oratorium (gebedsplaats) oprichten. In de 16^e eeuw werd het oratorium vervangen door een kapel. In 1644 werd deze opnieuw gebouwd. De kapel is niet altijd geopend*). **Meteen daarna loopt u bij huisnr. 5 RD. Meteen daarna gaat u bij twee pilaren en toegangshek van weiland R (Sangville) over de asfaltweg, die voorbij huisnr. 1 een licht dalende veldweg wordt.** (*U loopt hier door het Land van Herve. Rondom heeft u weids uitzicht o.a. schuin links op steenbergen van voormalige steenkolenmijn o. a. de voormalige steenkolenmijn Blegny, die sinds juli 2012 opgenomen is op de lijst van UNESCO werelderfgoed. Wandeling 1050 Blegny*). **Negeer bij verbodsbord veldweg rechts. Aan de smalle asfaltweg gaat u bij verbodsbord R en volg nu bijna 1 km deze rustige weg. Negeer zijpaden. Voorbij gasleidingpaal nr. 553 en zitbank begint de weg licht te dalen.** (*Links heeft u mooi uitzicht*). **Na 600 m. loopt u de buurtschap Surisse binnen.**

4. Waar de asfaltweg bij huisnr. 22 scherp rechts omhoog buigt, gaat u bij houten muurkruis L (wit-rood) over de grindweg/graspad gelegen tussen

de huisnr. 18 en 20. U passeert voorbij rechts in tuin gelegen (overdekt) zwembad een nauwe doorgang en loop dan RD (groene rechthoek /wit-rood) door het weiland omlaag met rechts van u afrastering. Beneden passeert u een draaihekje en loop vlak daarna via nauwe doorgang RD (groene rechthoek/wit-rood) het smalle bospad omlaag. Voorbij houten woning en bij grindweg steekt u de asfaltweg over en loopt u RD (groene rechthoek/wit-rood) door de nauwe doorgang. Loop nu RD door het weiland omlaag. Bij boom met wandelmarkering, afrastering en 10 m. voor vee drinkbak loopt RD met rechts van u de links staande vee drinkbak. Vlak daarna gaat u door de volgende nauwe doorgang. Loop nu RD tussen de 2 bomen door en steek RD het lange weiland over evenwijdig aan de rechts gelegen graft. (*U loopt hier door het dal van de Berwinne, die links stroomt en waar u niet naar toeloopt. Links boven ziet u woningen in Mons -Bombaye (Visé)*).

5. Via nauwe doorgang verlaat u het lange weiland en loop RD over het (gras)pad met rechts afrastering van het lange, hier smalle weiland. Volg het smalle (gras)pad RD met een eindje verder rechts van u de bosrand/bosstrook. Via bruggetje steekt u een molentak van de Berwinne over en loop RD over het brede pad. Vlak daarna steekt u via volgende brug de Berwinne over, die nabij kasteelhoeve Navagne, gelegen tussen Eijsden en Visé, in de Maas stroomt en volg RD het pad. Aan de grindweg gaat u R. Vóór het 230 m. lange hoge spoorviaduct gaat u L over het graspad met links afrastering van akker en rechts de bogen van het spoorwegviaduct. (*Hier ziet u rechts boven in Berneau kasteel de Borcht (14e eeuw)*). **Steek nabij gasleidingpaal 550 voorzichtig de doorgaande weg over en loop bij verbodsbord RD de brede grindweg omhoog richting Ferme de Longue Vue.** (*Rechts beneden ziet u de sportvelden van Rugby Club Visé*). **Negeer grindweg rechts omhoog en loop RD de asfaltweg omhoog.** (*U loopt nu parallel aan de beneden liggende goederenspoorlijn Aken-Antwerpen*). **Boven buigt de asfaltweg voorbij twee hoogspanningsmasten naar rechts. Meteen voorbij Ferme de Longue Vue wordt de asfaltweg een veldweg.** (*Hier heeft u rondom weids uitzicht. Links heeft u uitzicht over het drukke Maasdal en rechts over de rustige Voerstreek. Even verder ziet u schuin links (rechts van brug) in de verte de 1300 m. lange en circa 60 m. hoge "doorbraak van Caestert", die gerealiseerd werd in het kader van de aanleg van het Albertkanaal door de St. Pietersberg*).

6. Voorbij het hoogdruk gasstation Moelingen-Dam van Flexys gaat u aan de 3-sprong bij zitbank L (2/wit) de holle veldweg omlaag. Aan de volgende 3-sprong RD verder omlaag. Aan de 3-sprong bij Mariakapelletje en zitbank gaat u R (2) omlaag. Beneden aan de doorgaande weg bij stenen ongevalskruis gaat u R (2/wit) omlaag. (*Hier kwam L. Leclercq uit Visé op 25-10-1956 bij een auto ongeluk om het leven*). **Na 100 m. gaat u**

voorbij huisnr. 34 L (2) de smalle asfaltweg omlaag. Na bocht naar rechts steekt u aan de 3-sprong bij wkp 2 L (3) via de brug de Berwinne over. Meteen daarna, meteen voorbij huisnr. 13, gaat u R over de smalle asfaltweg (Getske). Aan de T-splitsing gaat u L en u komt weer bij Koffie

& Brocante, de sponsor van deze wandeling, waar u nog lekker koffie met vlaai kunt nuttigen. Er is ook een lekkere dagsoep verkrijgbaar. Boven de bar is ook een leuk zithoekje! Er zijn vele leuke spulletjes te koop. De uitbaters vernemen graag wat u van de wandeling vond.

Hier aan het Kerkplein staat de Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opnemings kerk. De huidige met breuksteen (voornamelijk kalksteen) gebouwde romaanse toren stamt uit 12^e eeuw. De muren van het schip dateren uit de 16^e eeuw. Op het plein staat een oorlogsmonument (1914-1918) met de vorm van een obelisk. Op het ommuurde kerkhof staat een groot bijzonder oorlogsmonument (1914-1918/1940-1945). Voor de pastorie, die op het ommuurde kerkhof staat, staat een Mariabeeld en boven de deur van de pastorie staat het beeld van Antonius van Padua. In Moelingen werden op 4 augustus 1914, Eerste Wereldoorlog, door de Duitse troepen 72 woningen in brand gestoken. Aanleiding was het opblazen van de brug over de Maas in Visé.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

Wandelen met een PAUZE in een GEZELLIG KROEGJE: www.kroegiesroutes.nl